



Брюксел, 24.6.2015 г.
COM(2015) 309 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА
относно изпълнението на Европейската статистическа програма за периода 2013—
2017 г.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Регламент (ЕС) № 99/2013¹ относно Европейската статистическа програма за периода 2013—2017 г. беше приет на 15 януари 2013 г.

В член 15 от регламента от Комисията се изисква до 30 юни 2015 г. да представи на Европейския парламент и на Съвета междинен доклад за напредъка по изпълнението на програмата. Преди да представи доклада, Комисията трябва да се консултира с Комитета на Европейската статистическа система.

Междинният доклад за напредъка се счита за оценка на програмата към настоящия момент по стандартите на Комисията. Следователно той трябва да обхваща пет критерия за оценка: ефикасност, относимост, ефективност, добавена стойност на ЕС и съгласуваност.

Обхватът на доклада се ограничава до изпълнението на Европейската статистическа програма през 2013 и 2014 г. Където е целесъобразно, се изтъква и съответният напредък, постигнат през 2015 г.

Докладът е структуриран в пет глави, които съответстват на петте критерия, подлежащи на оценка, и една допълнителна, в която се съдържат няколко препоръки с висока степен на важност.

Европейската статистическа програма има четири основни цели. Програмата е разделена на три части, всяка от които се съсредоточава върху конкретна приоритетна област. Цели 1 и 4 са обхванати от действията по приоритетна област I, цел 2 съответства на приоритетна област II, а цел 3 — на приоритетна област III. Трите приоритетни области от своя страна са разделени на едно или две нива от подобласти.

Има общо 23 подробни цели от второ ниво, които са разпределени в трите приоритетни области. За всяка от тези цели е предвиден набор от показатели за постигнатите резултати. Използват се общо 114 показателя за постигнати резултати, за да се измери напредъкът по 23-те цели.

Тъй като ефикасността е най-значимият критерий за този вид доклади, посветената на нея глава от доклада включва резюме, последвано от информация за постигнатите до момента резултати, която е представена, като е спазена точно структурата на програмата, по трите приоритетни области и подобласти и техните 23 подробни цели.

Останалите глави съдържат единствено информация, свързана с програмата като цяло.

В своя доклад относно проведената от него партньорска проверка на Евростат Европейският консултативен съвет за статистическо управление потвърди, че Евростат е добре управлявана институция, която е укрепнала през последните години. По мнението на авторите службата е добре обезпечена, за да води Европейската статистическа система в процеса на модернизиране на европейската статистика, стъпила на структурирана и устойчива основа, за да отговори на все по-големите предизвикателства, които се очакват в бъдеще.

¹ Регламент (ЕС) № 99/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2013 г. относно Европейската статистическа програма за периода 2013—2017 г. (ОВ L 39, 9.2.2013 г., стр. 12).

2. ЕФИКАСНОСТ

Резюме

Счита се, че Комисията напредва добре към постигането на дадена цел, когато 75% или повече от показателите за нея са изпълнени. На тази основа изпълнението на 17 от 23-те подробни цели понастоящем напредва добре, като има ограничени по обхват трудности по отношение на останалите шест цели: икономическо управление (1.2.2), Европа на гражданите (3.2.1), статистика за околната среда, геопространствена, селскостопанска и друга секторна статистика (3.3.1 и 3.3.4), определяне на приоритетите и опростяване (2.1) и партньорство в рамките на Европейската статистическа система и извън нея (1.1).

По-специално, всички проекти на Евростат, класифицирани като решаващи въз основа на своята стратегическа важност, числеността на ангажирания персонал или инвестираните финансови ресурси, бяха приключени успешно или напредват по план.

Голям напредък е отбелязан и по проектите, свързани с модернизирането. По проектите, включващи сътрудничество между членовете на Европейската статистическа система, бяха постигнати добри резултати, като по проектите за изграждане на мрежите за сътрудничество на Европейската статистическа система и за изпълнение на визията за Европейска статистическа система се отбелязва особено добър напредък. В началото на 2015 г. Комитетът на Европейската статистическа система постигна съгласие относно изпълнението на „Визия 2020 за Европейската статистическа система“² първоначално чрез осем проекта за изпълнение на визията за Европейската статистическа система. По-нататъшното развитие на проектите за модернизиране по отношение както на техния мащаб, така и на обхвата им, ще зависи от непрекъснатото наличие на ресурси за Европейската статистическа система.

Приоритетна област I: Статистически продукти

1. Показатели³

1.1 „Европа 2020“

Засиленото икономическо управление е основен елемент от стратегията „Европа 2020“. Европейската статистическа програма беше важен източник на данни за доклада на Комисията за механизма за предупреждение и предоставяше свързана с него статистическа информация за европейските семестри през 2014 и 2015 г. За първи път Евростат беше отговорен за подготовката на статистическото приложение за доклада за механизма за предупреждение, което е отправна точка за годишната процедура при макроикономически дисбаланси.

Бяха отбелязани значителни постижения по отношение мониторинга на водещата инициатива за ефективност на ресурсите по стратегията „Европа 2020“: през месец декември 2013 г. беше публикуван индекс на ресурсната ефективност, който беше доразвит през 2014 г.

² <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/756730/ESS-Vision-2020.pdf/8d97506b-b802-439e-9ea4-303e905f4255>.

³ Определение на статистическите показатели може да бъде намерено на страници 19—20 от Европейската статистическа програма за периода 2013—2017 г.

В областта на социалната статистика продължи работата, насочена към разработването и изготвянето на висококачествени показатели за стратегията „Европа 2020“ и за стратегическата рамка „Образование и обучение 2020“. Публикуваните вече първоначални резултати предоставиха повече актуализирани данни за бедността и неравенствата и осигуриха наличието на регионални данни за бедността.

В областта на бизнес статистиката целевите показатели за интензивност на научноизследователската и развойната дейност — една от областите, обхванати от стратегията „Европа 2020“, бяха публикувани за първи път според правилата на новата Европейска система от сметки (ESA 2010)⁴. Данните за международно координираната научноизследователска дейност, изразена като национални бюджети за научноизследователска и развойна дейност, бяха изготвени по-бързо. Тези данни се използват за мониторинга на европейското научноизследователско пространство, осъществяван по водещата инициатива „Съюз за иновации“.

През 2013 г. за първи път беше подготвена публикация⁵ относно водещите цели на стратегията „Европа 2020“.

1.2. Икономическо управление

По отношение на шестмесечното валидиране на данните за процедурата при прекомерен дефицит през 2014 г. беше отбелязано важно постижение. В уведомлението през месец април 2014 г. Евростат изрази една резерва относно качеството на докладваните от държавите членки данни, която бе оттеглена през октомври 2014 г. През месец октомври 2014 г. Евростат не изрази резерви относно докладваните данни, въпреки че за първи път беше приложена методологическата рамка на новата Европейска система от сметки ESA 2010. Данните за дълга и дефицита по ESA 2010 бяха придружени от годишни и тримесечни таблици на националните сметки за сектор „Държавно управление“. Регламент (ЕО) № 479/2009⁶, с който се установява процедурата, по която държавите членки предават статистика за процедурата при прекомерен дефицит, беше изменен, като позоваването на ESA 95 в регламента беше заменено с позоваване на ESA 2010. Ръководството за държавния дефицит и дълг беше адаптирано към ESA 2010.

1.3. Глобализация на икономиката

Има три заслужаващи внимание събития във връзка с продължаващата работа по глобалните вериги за създаване на стойност: беше публикуван възложеният от Евростат доклад на Стърджън относно рамка за измерване на глобалните вериги за създаване на стойност, изграждането на мрежата за сътрудничество на Европейската статистическа система беше завършено и държавите членки сега участват активно в групата „Приатели на председателството“ към Статистическата комисия на ООН, която работи по изготвянето на глобална рамка за глобалните вериги за създаване на стойност.

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/esa-2010>.

⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/product?code=KS-02-13-238>.

⁶ Регламент на Съвета (ЕО) № 479/2009 от 25 май 2009 г. за прилагане на Протокола за процедурата при прекомерен дефицит, приложен към Договора за създаване на Европейската общност (ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 1).

2. *Счетоводни рамки*

Евростат беше много активен при изпълнението на своя план за действие „Отвъд БВП“. Планът обхваща от 2012 до 2014 г. и се съсредоточава върху три приоритетни области:

- а) по-нататъшно развитие на изготвянето на статистика на ниво домакинства и изготвяне на статистика, измерваща разпределението на доходите, потреблението и богатството;
- б) многоаспектно измерване на качеството на живот;
- в) измерване на устойчивостта на околната среда.

2.1. *Постижения в икономиката и социалната сфера*

Евростат изготви и разпространи висококачествена икономическа статистика за националните сметки, платежните баланси, цените и паритетите на покупателната способност. Неговата работа включваше изготвянето на статистика за набори от показатели от съществено значение, като „Европа 2020“, таблицата с показатели за процедурата при макроикономически дисбаланси, показателите за устойчиво развитие и основните европейски икономически показатели. Службата изготви също така статистика за административни цели, като изчисляване на регионалния брутен вътрешен продукт за структурните фондове и brutния национален доход (БНД) за собствените бюджетни ресурси и изчисляване на възнаграждението и пенсиите на персонала.

Сред другите постижения са изготвянето на по-подробна разбивка с експресни прогнозни данни за инфлацията в еврозоната и управлението на първото систематично разпространение на индекси на цени на жилища. Също така за първи път държавите членки изпратиха тримесечни индекси на цените на жилищата, обитавани от собствениците си, а Комисията прие предложение за нов рамков регламент относно хармонизираните индекси на потребителските цени⁷.

Държавите членки имаха възможност да изпращат своите данни за националните сметки и платежните баланси съгласно новите методологически рамки — най-новата Европейска система от сметки (ESA 2010) и шестото издание на „Ръководство по платежен баланс и международна инвестиционна позиция“ (РПБ6). При въвеждането на новите рамки бяха използвани новите стандарти за обмен на статистически данни и метаданни (SDMX), като за тази цел бе необходимо да се адаптират методологическите ръководства и насоки.

Работната група за Европейски счетоводни стандарти за публичния сектор, сформирана през 2014 г., изготви оценка на въздействието. Проектът има за цел да се подобри съпоставимостта и прозрачността на финансовото отчитане на публичния сектор чрез поставяне на основите за въвеждане на единни Европейски стандарти за счетоводство и финансово отчитане с общо предназначение, съгласно които отчетите ще се изготвят на начислена основа.

⁷ http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:61b14699-7f95-11e4-9e6e-01aa75ed71a1.0023.01/DOC_1&format=PDF и http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:61b14699-7f95-11e4-9e6e-01aa75ed71a1.0023.01/DOC_2&format=PDF.

Евростат подготви редица публикации по теми, включващи тримесечния дефицит и дълг, структурата на държавния дълг и тенденциите в данъчното облагане. Службата продължи също така да публикува редовни прессъобщения за тримесечния държавен дълг и започна да публикува ново прессъобщение относно евро показател за сезонно изгладения тримесечен държавен дефицит. В края на 2013 г. Евростат оповести и своя двугодишен мониторингов доклад относно устойчивото развитие в ЕС⁸.

По отношение на подробна цел 2.1.2 за ключовите показатели Евростат публикува две ръководства: *Getting messages across using indicators* (Как да предадем достъпно послания чрез използване на показатели) и *Towards a harmonised methodology for statistical indicators* (Към хармонизирана методология за статистически показатели).

2.2 Устойчивост на околната среда

Съветът и Европейският парламент приеха нов законодателен акт относно европейските икономически сметки за околната среда (Регламент (ЕС) № 538/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁹). С него се въвеждат модули за сметки за разходи, свързани с опазването на околната среда, сметки за сектора на екологичните стоки и услуги и сметки за енергийните потоци. Комитетът на Европейската статистическа система прие актуализирана Европейска стратегия за сметките за околната среда, която обхваща периода 2014—2018 г.

3. Данни

3.1. Бизнес

Евростат приключи обсъжданията с партньори от Европейската статистическа система относно няколко от отделните пакети, съдържащи се в предвидения рамков регламент за интегриране на бизнес статистиката.

Евростат продължи тестването и внедряването на европейското профилиране — методология за анализиране на структурата на предприятията. Службата финализира резултатите от проучване на осъществимостта на използването на мобилни данни за позициониране за целите на статистиката в областта на туризма. Продължиха пилотните проучвания на използването на свързването на микроданни с цел изследване на връзките между структурната бизнес статистика и статистиката за търговията с услуги по бизнес характеристики. Започнаха проучвания и във връзка с потенциала за свързване на микроданни от структурната бизнес статистика със статистиката за международната търговия. Евростат получи данните, които му бяха необходими, за да разработи нов показател за иновациите, който ще се използва за иновативни предприятия, отбелязващи висок растеж. Тези данни бяха предоставени доброволно от държавите членки.

Евростат оповести данни и метаданни за краткосрочната статистика, статистиката в областта на туризма, структурната бизнес статистика, бизнес

⁸ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/5760249/KS-02-13-237-EN.PDF/f652a97e-e646-456a-82fc-34949bbff956>.

⁹ Регламент (ЕС) № 538/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 691/2011 относно европейските икономически сметки за околната среда (ОВ L 158, 27.5.2014 г., стр. 113).

демографията, статистиката за предприятията с чуждестранен контрол, за чуждестранните преки инвестиции и международната търговия със стоки и услуги. Службата публикува и резултатите от изследване на иновациите в Общността, данните в областта на науката и технологиите, необходими за изготвянето на нов показател за резултатите в областта на иновациите, както и резултатите от изследване в областта на информационните и комуникационните технологии.

Изискванията за европейската схема за подбор на изследвания — метод, използван при изготвянето на краткосрочна статистика, бяха актуализирани.

Статистиката относно научноизследователската и развойната дейност, по-специално целевите показатели за интензивността на научноизследователската и развойната дейност за стратегията „Европа 2020“, бяха публикувани за първи път според правилата на новата Европейска система от сметки ESA 2010.

3.2. Европа на гражданите

Евростат продължи работата по разработването и изготвянето на показатели за най-важните политики на ЕС, като „Европа 2020“, „Образование и обучение 2020“ и основните рамки за съвместна оценка, както и в областта на населението и миграцията. Беше предоставен достъп до резултатите от петгодишните изследвания в областта на обучението през целия живот.

За първи път беше публикувана статистика за причините за смъртни случаи съгласно Регламент (ЕС) № 328/2011 на Комисията¹⁰, а през 2014 г. беше приет Регламентът относно Европейската система за здравни интервюта¹¹.

Евростат в момента преразглежда показателя за материални лишения, а данните за него следва да бъдат налични през 2015 г. Беше постигнат значителен напредък при разработването на методологии в редица области, включително за изследването на работната сила и статистиката за доходите и условията на живот.

През 2013 г. беше разпространен първият набор от показатели за измерване на напредъка, благосъстоянието и устойчивото развитие, а през 2014 г. — набор от публикации и нови показатели¹².

Евростат започна прилагането на мерките, предвидени в Регламент (ЕС) № 1260/2013¹³ относно европейската демографска статистика, след приемането му през 2013 г.

¹⁰ Регламент (ЕС) № 328/2011 на Комисията от 5 април 2011 г. за прилагане на Регламент (ЕО) № 1338/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд по отношение на статистическите данни за причините за смъртни случаи (ОВ L 90, 6.4.2011 г., стр. 22—24).

¹¹ Регламент (ЕС) № 68/2014 на Комисията от 27 януари 2014 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 141/2013 на Комисията за прилагане на Регламент (ЕО) № 1338/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд по отношение на статистиката, основаваща се на Европейската система за здравни интервюта (EHIS), поради присъединяването на Хърватия към Европейския съюз (ОВ L 23, 28.1.2014 г., стр. 9—11).

¹² <http://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi/indicators>

¹³ Регламент (ЕС) № 1260/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно европейската демографска статистика (ОВ L 330, 10.12.2013 г., стр. 39).

Добър напредък беше отбелязан по отношение на преразглеждането на изследването на работната сила, като целта беше изготвянето на нови и по-подробни данни за пазара на труда. Новата нормативна уредба за изследването на работната сила (Регламент (ЕС) № 545/2014 на Европейския парламент и на Съвета¹⁴) и за програмата от ad hoc модулите за 2016—2018 г. (Делегиран регламент (ЕС) № 1397/2014 на Комисията¹⁵) бяха приети през 2014 г. Евростат публикува актуализирани показатели за стратегията „Европа 2020“, други показатели за образованието и обучението през целия живот, изготвени чрез използването на данни от изследването на работната сила и нови данни за уврежданията. Бяха приети регламенти за прилагане по отношение на статистиката в областта на образованието и обучението през целия живот¹⁶ и относно статистическите данни за доходите и условията на живот¹⁷.

3.3 Статистика за околната среда, геопространствена, селскостопанска и друга секторна статистика

Мониторингът на съответствието, прилаган по отношение на изпращаните от държавите членки данни, беше разширен, за да обхване аспекти, отнасящи се до качеството на данните. Бяха положени усилия за подобряване на пълнотата и намаляване на времето за изготвяне на статистика в областта на селското стопанство и рибарството, околната среда, сметките, както и енергетиката. Сега тази статистика се публикува с по-малко забавяне.

С Регламент (ЕС) № 715/2014 на Комисията¹⁸ беше въведен нов списък на характеристиките за изследването на структурата на земеделските стопанства за 2016 г.

Евростат проведе първото изследване, насочено специално към ползвателите на енергийна статистика. Областта на енергийната статистика спечели допълнително от въвеждането на онлайн разпространение на годишните данни за ядрената енергия. В края на 2013 г. беше публикувано ръководство за статистика за енергийното потребление на домакинствата. Регламентът

¹⁴ Регламент (ЕС) № 545/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета относно организацията на извадково изследване на работната сила в Общността (ОВ L 163, 29.5.2014 г., стр. 10).

¹⁵ Делегиран регламент (ЕС) № 1397/2014 на Комисията от 22 октомври 2014 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 318/2013 за приемане на програмата от ad hoc модули за 2016—2018 г. за извадковото изследване на работната сила, предвидено в Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета (ОВ L 370, 30.12.2014 г., стр. 42).

¹⁶ Регламент (ЕС) № 1175/2014 на Комисията от 30 октомври 2014 г. за прилагане на Регламент (ЕО) № 452/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно изготвянето и развитието на статистика в областта на образованието и обучението през целия живот по отношение на статистиката относно участието на възрастните в обучението през целия живот (ОВ L 316, 4.11.2014 г., стр. 4).

¹⁷ Регламент (ЕС) № 112/2013 на Комисията от 7 февруари 2013 г. за прилагане на Регламент (ЕО) № 1177/2003 на Европейския парламент и на Съвета относно статистическите данни на Общността за доходите и условията на живот (EU-SILC) (ОВ L 37, 8.2.2013 г., стр. 2).

¹⁸ Регламент (ЕС) № 715/2014 на Комисията от 26 юни 2014 г. за изменение на приложение III към Регламент (ЕО) № 1166/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно изследванията на структурата на земеделските стопанства и изследването на земеделските производствени методи по отношение на списъка на характеристиките, който следва да бъде съставен за изследванията на структурата на земеделските стопанства през 2016 г. (ОВ L 190, 28.6.2014 г., стр. 8).

относно статистиката за енергийния сектор¹⁹ беше изменен с цел да обхване крайното енергийно потребление в домакинствата по вид гориво и използване.

Понастоящем предварителни прогнозни данни за емисиите на въглероден диоксид от използването на енергия се публикуват пет месеца след края на референтната година. Сега се разработват и методи за изчисляване на оценки „отдолу нагоре“ на емисиите на парникови газове от различните видове транспорт.

Беше отбелязан напредък по отношение на разработването на показатели за мониторинг на целите, поставени в Бялата книга за транспорта от 2011 г.

Прието беше изменение на общата класификация на териториалните единици за статистически цели²⁰.

Евростат работи в тясно сътрудничество с Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ и Комитета на регионите по изготвянето на Регионалния годишник и на придружаващата го електронна версия — статистическият атлас.

Координацията на националните инициативи за мониторинг на статистиката относно земното покритие/земеползването беше разширена. Целта бе да се даде възможност за разработването на дългосрочна стратегия за изследването в областта на статистиката за земеползването и земното покритие.

Приоритетна област II: Методи за изготвяне на европейска статистика

1. Управление на качеството в рамките на Европейската статистическа система

През 2013 г. започна нов кръг от партньорски проверки. В инициативата участват общо 32 държави (държавите — членки на ЕС, и четирите други държави от Европейската асоциация за свободна търговия и Европейското икономическо пространство) и Евростат. Всички държави и Евростат попълниха въпросници за самооценка, а през 2014 г. бяха проведени партньорски проверки на 12 държави и на Евростат. Партньорската проверка на Евростат, осъществена от Европейския консултативен съвет за статистическо управление, приключи и докладът беше публикуван.

Продължаващата работа за съгласуване на рамките за осигуряване на качеството, използвани от Европейската статистическа система и Европейската система на централните банки, беше съсредоточена върху инструментите за изпълнение и мониторинг, по-специално върху провеждания в съответните системи кръг от партньорски проверки и статистически одити.

Работата, осъществена от групата „Спонсорство за качество“, и изпълнението на нейните препоръки относно докладите за качество доведоха до разработването на единната интегрирана структура на метаданните и публикуването на изданието за 2014 г. на Ръководството за докладите за

¹⁹ Регламент (ЕС) № 431/2014 на Комисията от 24 април 2014 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1099/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката за енергийния сектор, по отношение на изготвянето на годишната статистика за енергийното потребление в домакинствата (ОВ L 131, 1.5.2014 г., стр. 1).

²⁰ Регламент (ЕС) № 868/2014 на Комисията от 8 август 2014 г. за изменение на приложенията към Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на обща класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS) (ОВ L 241, 13.8.2014 г., стр. 1).

качество на Европейската статистическа система. През 2014 г. Евростат в сътрудничество с членовете на Европейската статистическа система започна да планира изпълнението на приоритетната област „качество“ от „Визия 2020 за Европейската статистическа система“. Във Виена се състоя провежданата на всеки две години европейска конференция, посветена на качеството в официалната статистика. През 2014 г. Евростат разработи и одобри използването на нова процедура за разглеждане и докладване на грешки, установени в публикуваната статистика.

2. Определяне на приоритетите и опростяване

Рамката, предвидена в Европейската стратегическа програма, изисква определянето на приоритети в Европейската статистическа система, за да се гарантира, че петгодишните цели могат да бъдат постигнати с наличните на национално и европейско равнище ресурси. Ето защо всяка година Евростат определя приоритетите след консултация с ползвателите и с лицата, изготвящи статистика. Приоритетите се определят въз основа на преглед на съществуващите статистически изисквания, при които се установяват законовите актове, които ще бъдат отменени, доброволното събиране на данни (въз основа на неформални споразумения), което предстои да отпадне, и областите, които ще бъдат ограничени или в които се предвижда опростяване. Въвеждането на списък на продуктите за Европейската статистическа система подобри системата за определяне на приоритетите. Това е от особена важност във времена, когато ресурсите фактически намаляват, както в Евростат, така и в държавите членки, и статистическите служби бяха принудени да положат неимоверни усилия, за да съчетаят намаляващите ресурси с нарастващата необходимост от статистика.

Започна работа по рационализиране и модернизиране на статистиката за водите и горите. На законодателя беше представено изменение на Регламента за железопътния транспорт, съгласно което от държавите членки вече няма да се изисква да докладват данни за някои таблици. Бяха предприети стъпки за опростяване на статистиката в областта на рибарството чрез използването на данни за улова, докладвани съгласно Общата политика в областта на рибарството. С цел опростяване на статистиката в областта на селското стопанство бяха направени редица промени, включително планирането на по-гъвкаво изследване относно структурата на земеделските стопанства, което ще се използва от 2020 г. нататък, и създаването на по-големи взаимодействия между различните области на статистиката в областта на селското стопанство. Данните за цената на земята и рентата бяха събрани чрез използване на хармонизирана методология. Градската статистика, събирана в рамките на градския одит, беше допълнително рационализирана.

Изготвянето и разпространението на статистика за политиката относно пазара на труда беше поето от Генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“. Доброволното събиране на данни за брутната годишна заплата и разходите за труд беше преустановено. Събирането на данни за изготвянето на статистика в областта на професионалните заболявания беше опростено, като Генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ предостави финансова подкрепа за тези промени в продължение на период от четири години.

Започна изпълнението на проекта за статистика за единния пазар (SIMSTAT) и преструктурирането на статистиката за вътрешната търговия. Целта на тези изменения беше да се намали тежестта, свързана със събирането на данни, и да се подобри качеството им.

Бяха изготвени и публикувани редица нови насоки и разяснения като начин за рационализиране на подкрепата, предоставяна за класификациите и стандартизираните структурирани метаданни на Европейската статистическа система.

Комисията не осъществи никаква допълнителна дейност с държави извън ЕС, освен с държавите, обхванати от процеса на разширяване и от европейската политика за съседство.

3. Многоцелева статистика и по-висока ефективност при изготвяне на статистиката

Процесът на модернизиране на европейската статистика продължи, като на заседанието на Комитета на Европейската статистическа система, проведено през май 2014 г., беше приета „Визия 2020 за Европейската статистическа система“ — основна стратегия за развитието на Европейската статистическа система за периода до 2020 г. В тази рамка се установяват пет приоритетни области: ползватели, качество, нови източници на данни, процеси на изготвяне и разпространение и комуникация. Важно постижение, което заслужава да се отбележи, беше развитието на основните проекти за модернизиране (проектите за изпълнение на визията за Европейската статистическа система) в сътрудничество с държавите членки. Обхванатите области включват мрежата за обмен на данни, статистическото валидиране, използването на нови източници на данни (за административни и големи данни), особено важни бизнес проекти (модернизиране на статистиката за търговията и създаване на оперативно съвместими бизнес регистри в рамките на Европейската статистическа система) и рамки за подкрепа (информационни модели и стандарти, качество, предприемаческа архитектура).

Проектът за изпълнение на визията за Европейската статистическа система относно статистиката за единния пазар, който беше насочен към обмена на микроданни за търговията в рамките на ЕС, напредва по график. Проучването на осъществимостта приключи и започна работата по създаването на централизирано звено за данни.

Подготвителната фаза на проекта за изпълнение на визията за Европейската статистическа система относно европейската система от оперативно съвместими статистически бизнес регистри приключи през 2013 г., а през 2014 г. започна проектът за мрежа за сътрудничество на Европейската статистическа система относно европейската система от оперативно съвместими статистически бизнес регистри.

Основното постижение по проекта за изпълнение на визията за Европейската статистическа система относно валидирането беше разработването на синтаксис за валидиране, който ще позволи на Евростат да обменя правила за валидиране с държавите членки и да изготвя функционални спецификации за разработването на усъвършенствани инструменти за валидиране.

Комитетът на Европейската статистическа система издаде меморандум относно големите информационни масиви и впоследствие прие План за действие и Пътна карта 1.0 на Европейската статистическа система²¹. Започна работата по разработването на прототипни приложения за използването на големи информационни масиви в официалната статистика в областта на здравеопазването, безработицата и демографията.

Понастоящем са в ход редица инициативи за модернизиране, свързани с развитието на социалната и демографската статистика в идните години, като инициативата относно интегрирането на европейските социални изследвания. През 2014 г. беше открито звено за преброяването, което позволи публикуването на съпоставими и много подробни данни за населението и жилищния фонд.

Евростат приключи втората фаза от проекта за система за изготвяне на национални сметки, чиято цел е да се модернизира веригата за изготвяне на статистиката за основните статистически области, свързани с националните сметки и платежния баланс.

Беше сключено международно споразумение за определяне на стандартен формат, който да се използва при обмена на статистика за националните сметки и платежния баланс. Това споразумение беше внедрено на равнището на ЕС чрез въвеждането на нова Европейска система от сметки — ESA 2010, и шестото издание на „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция“ (РПБ6). Добър напредък беше отбелязан по отношение на внедряването на стандарти, включително стандарти за референтните метаданни, докладите за качество, списъците на кодовете, обмена на статистически данни и метаданни (SDMX) и други, използвани в Европейската статистическа система.

Ревизираната версия на Насоките на Европейската статистическа система относно сезонното изглаждане беше одобрена от Комитета на Европейската статистическа система и беше публикувана официалната версия на нов софтуер за сезонно изглаждане.

4. Разпространение и комуникация

Редица нови услуги — уеб услуги, приложения и инструменти (widgets), бяха предложени за първи път. Основното постижение беше пускането на новия уебсайт на Евростат през месец декември 2014 г. Особен акцент беше поставен върху изготвянето на междусекторни публикации, като двете водещи публикации *Europe 2020 indicators* (*Показатели на стратегията „Европа 2020“*)²² и *Youth in the EU* (*Младежта в ЕС*). Уебсайтът „Statistics Explained“ („Статистиката в достъпна форма“) беше разширен и беше създадена нова помощна мрежа за европейски статистически данни с 33 помощни центъра, обхващащи 31 европейски езика.

Евростат позволи достъп на изследователите до още четири набора от микроданни. Бяха проведени обсъждания относно техническата приложимост

²¹ <http://www.cros-portal.eu/content/papers-big-data-context-official-statistics>.

²² <http://ec.europa.eu/eurostat/product?code=KS-EZ-14-001&mode=view>.

на разработването на инфраструктура за отдалечен достъп, която да предоставя достъп до строго поверителни досиета със защитено използване.

Евростат публикува две ръководства относно показателите: *Getting messages across using indicators (Как да предадем достъпно послания чрез използване на показатели)* и *Towards a harmonised methodology for statistical indicators (Към хармонизирана методология за статистически показатели)*.

Европейският статистически консултативен комитет изигра важна роля при достигането до академичните среди чрез приобщаване на ползвателите и предоставяне на достъп до микроданни за научноизследователски цели.

5. Обучение, иновации и научноизследователска дейност

Евростат продължи да подкрепя и да спомага за сътрудничеството между членовете на Европейската статистическа система. Членовете са насърчавани да споделят знания, да обменят идеи за най-добри практики и иновативни подходи за изготвянето на статистика, да си сътрудничат за развитието и внедряването на нови методологии и да подпомагат научноизследователската дейност в областта на официалната статистика. Центрове за върхови постижения и различни международни инициативи, включително водещи конференции, като *Качество 2014* и семинара относно големите информационни масиви в официалната статистика, изиграха особено важна роля в тази област. Първата *конференция на заинтересованите страни в европейската статистика*, проведена през 2014 г., беше добър пример за засилване на връзките с академичните среди и съответните заинтересовани страни.

Значителен напредък беше постигнат по отношение на Европейската магистърска програма по официална статистика. Беше планирано проучване на осъществимостта, което понастоящем е в ход. Комитетът на Европейската статистическа система даде съгласието си за концепцията за европейската магистърска програма по официална статистика, за предложената рамка за управление на програмата и за създаването на Борда на Европейската магистърска програма по официална статистика.

Приоритетна област III: Партньорство

1. Партньорство в рамките на Европейската статистическа система и извън нея

През месец декември 2014 г. беше постигнато политическо споразумение по предложението за изменение на Регламент (ЕС) № 223/2009 относно европейската статистика. На 19 май 2015 г. измененият регламент²³ беше публикуван в Официален вестник.

Бяха направени редица подобрения в структурата на управление на Европейската статистическа система: в частност, Комитетът на Европейската статистическа система беше определен за главен комитет и беше създаден Европейският статистически форум с цел подобряване на сътрудничеството между Европейската статистическа система и Европейската система на централните банки.

²³ Регламент (ЕС) № 2015/759 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 223/2009 относно европейската статистика (ОВ L 123, 19.5.2015 г., стр. 90).

Цялостните оценки на статистическите системи на държавите кандидатки, на държавите потенциални кандидатки и на източните държави, обхванати от европейската политика за съседство, бяха използвани за подготовката на стратегии за сътрудничество за периода 2014—2020 г. Стратегията за сътрудничество в областта на статистиката и Стратегията за сътрудничество в областта на статистиката в източните държави, прилагащи Европейските инструменти за съседство (ЕИС), за периода 2014—2020 г. са рамки за развитието на устойчиви и надеждни статистически системи. В контекста на преговорите по разширяването целта е прилагане на достиженията на правото и интеграцията в Европейската статистическа система. В източните съседни държави сътрудничеството има за цел изграждането на капацитет и предоставянето на своевременни и надеждни данни, свързани със споразуменията за асоцииране и задълбочените и всеобхватни споразумения за свободна търговия. Сътрудничеството с южните държави, обхванати от европейската политика за съседство, бе съсредоточено върху разработването на кодекс на статистическата практика за тези държави, основан на Кодекса на европейската статистическа практика. Евростат изготви програма за панафриканско сътрудничество в областта на статистиката, като сътрудничеството с държавите, класифицирани като страни с висок доход, продължи под формата на обмен на информация и знания.

3. Относителност

Европейската статистическа програма продължава да е относима, тъй като всичките ѝ цели все още съответстват на потребностите на ЕС.

Програмата отговаря на потребностите на редица различни категории ползватели, както се доказва с няколко показателя:

- броят на ползвателите на уебсайта се увеличи през 2013 и 2014 г.;
- броят на осъществените достъпи до публикуваните от Евростат данни и броят на изтеглените публикации се увеличиха през 2013 и 2014 г.;
- честотата на споменаване на Евростат в интернет нараства постоянно;
- степента на удовлетвореност на ползвателите се запази висока, както показват резултатите от проучванията по този въпрос;
- в своята оценка за работните програми за 2013 и 2014 г. Европейският статистически консултативен комитет даде като цяло положителни становища, макар и с някои опасения, които трябва да бъдат взети под внимание в бъдеще;
- посредством нов регламент на Комисията бе дадена възможност за удовлетворяване на повече заявки за достъп до набори от микроданни, отправяни от страна на изследователи;
- увеличи се броят на заявките за помощ във връзка с данни и методология, отправяни от ползватели до Евростат и
- беше въведен нов набор от методи за публикуване на данни с цел уебсайтът на Евростат да стане по-убедителен и по-удобен за използване.

Европейската статистическа програма допринася за формулирането на политиките в приоритетните области. Евростат поддържа редовен контакт с другите генерални дирекции на Европейската комисия, за да бъде информиран за техните потребности и да бъде в състояние да допринася за формулирането на политиките в приоритетните области. Информацията, предоставена във връзка с тези политики, беше съобщавана на обществеността и на основните институционални органи — Европейския парламент и Съвета.

Евростат започна да изготвя публикация относно политиките, свързани със стратегията „Европа 2020“, която е първата от нова серия годишни публикации, предоставящи статистически анализи за основните рамки на политиката на Европейската комисия или други въпроси от обществено значение.

Броят на парламентарните въпроси относно статистиката, изготвяна от Евростат, се запази на постоянно високо ниво, като особено голям брой въпроси бяха зададени за статистиката, отнасяща се до финансовата криза. Евростат даде важен принос за европейския семестър чрез предоставянето на данни и редица показатели.

Накрая, Европейската статистическа програма допринася също така за прегледа на статистическите приоритети посредством законодателството или чрез определянето на отрицателни приоритети. Бяха съответно приети или предложени три регламента, включващи определяне на приоритети, като едното предложение беше оттеглено и бяха извършени или започнати две оценки на въздействието на новите законодателни мерки. Беше изготвен и въведен в употреба списък от около 40 отрицателни приоритета, гарантиращи запазването на относимостта на европейската статистика. Значителен брой от служителите на Евростат бяха преназначени през 2013 и 2014 г., за да бъдат отчетени новите приоритети.

4. ЕФЕКТИВНОСТ

Евростат използва по ефективен начин своите ресурси: както финансовите, така и човешките.

Изпълнението на бюджета през 2013 и 2014 г. надхвърли целите, поставени в плановете за управление, а равнището на участие в проектите, подкрепяни с безвъзмездни средства от ЕС, беше добро, като всички държави членки се възползваха поне еднократно от безвъзмездните средства, предоставяни от Евростат.

Производителността беше подобрена в момент, когато човешките ресурси се съкращават. Обемът от данни, публикувани от Евростат, се увеличи значително, въпреки че общата численост на служителите слабо намаля.

5. ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ НА ЕС

Европейската статистическа програма подкрепя непрекъснатото подобряване на качеството на статистиката, използвана за набора от показатели за стратегията „Европа 2020“, разработването и оценката на водещи инициативи и мониторинга, осъществяван от ЕС върху националните политики (по-конкретно чрез Пакта за стабилност и растеж, процедурата при

макроикономически дисбаланси и европейския семестър). По-специално, програмата има за цел да се подобри относимостта и съпоставимостта на статистиката и да се намали времевият лаг между референтния период и публикуването на статистиката. Европейската статистическа програма е основният канал, по който ЕС предоставя финансова подкрепа на националните статистически органи за изготвянето на статистика, разработването на нова статистика и внедряването на нови методологии, класификации и стандарти. Доказателство за подобряването на качеството на статистиката, изготвяна от Евростат, е увеличаването на степента на удовлетвореност на ползвателите от цялостното качество и съпоставимост на публикуваните данни и бързината, с която те се изготвят и предоставят. Програмата подкрепя също така разработването на нови методи за изготвяне на статистика, които ще увеличат ефективността и ще намалят административната тежест върху предприятията и физическите лица. Следователно Европейската статистическа програма създаде и продължава да създава ясна добавена стойност на ЕС. Това се отнася за всички основни цели на Европейската статистическа програма и е особено осезаемо в някои статистически области и проекти, като посочените в следващите параграфи.

По отношение на цели 1 и 4 европейската статистика има ясно изразен международен характер. Разработването, изготвянето и разпространението на европейска статистика, които се осъществяват в рамките на Европейската статистическа програма, не могат да бъдат постигнати в задоволителна степен от държавите членки и могат да бъдат изпълнени по-добре на равнището на ЕС. Поради това Комисията управлява този процес на равнището на ЕС въз основа на правен акт на Европейския съюз. Само Комисията може да координира необходимата стандартизация на статистическата информация на европейско равнище във всички области на статистиката, обхванати от Европейската статистическа програма, докато събирането на данните може да се осъществява от държавите членки.

Добавената стойност от участието на ЕС продължава да се изразява във факта, че то позволява съсредоточаването на статистическите дейности върху политики и въпроси на ЕС, които се отнасят за Европейската статистическа система като цяло. В допълнение това допринася за ефективно използване на ресурсите и помага на националните органи да изпълняват по-добре своята роля в случаите, в които те може да нямат капацитет за това, например по отношение на определянето на приоритетите, стандартизацията и развитието на методологията.

Някои ясни примери за това от първите две години на Европейската статистическа програма включват: държавната финансова статистика, статистиката за автомобилния товарен транспорт, мрежите за сътрудничество на Европейската статистическа система, географската статистика, Европейските счетоводни стандарти за публичния сектор, изследването на статистиката в областта на земеползването и земното покритие, статистиката за единния пазар, регистъра EuroGroups, звеното за преброяването и социалните показатели за политиките на ЕС.

По отношение на цели 2 и 3 изпълнението на плана на Евростат за реформиране на методите, използвани за изготвянето на европейската статистика, и определянето на новата стратегия във „Визия 2020 за

Европейската статистическа система“ оказват въздействие върху подходите, използвани в цялата Европейска статистическа система. Този процес на модернизиране излиза извън традиционния начин за изготвяне на статистика, основан на многобройни успоредни процеси, държава по държава и област по област, които вече не са подходящи за Евростат или за националните статистически служби, работещи в рамките на Европейската статистическа система. Чрез стратегията за Европейската статистическа система започна да се създава система за официална европейска статистика, в която общата производителност е подобрена чрез по-добро координиране на работата, осъществявана от статистическите служби, така че да се избегне дублиране и да се използват в пълна степен възможните взаимодействия.

6. СЪГЛАСУВАНOST

През 2013 и 2014 г. Европейската статистическа програма бе добре координирана с други инициативи на ЕС в същата област: други програми на Евростат, като програмата за модернизиране на европейската статистика относно предприятията и търговията²⁴ и статистиката, изготвяна от генералните дирекции на Комисията.

Програмата за модернизиране на европейската статистика относно предприятията и търговията — програма за финансиране в областта на бизнес статистиката, беше действаща до края на 2013 г. В член 3 от Европейската статистическа програма се заявява обаче, че тя не обхваща мерки, които са предвидени от програмата за модернизиране на европейската статистика относно предприятията и търговията. Най-важните резултати от тази програма бяха методологическите препоръки за голям спектър от области, отнасящи се до бизнес статистиката и статистиката относно търговията. Като пряко продължение на тази програма и като част от Европейската статистическа програма Евростат започна основна ревизия и интеграция на статистиката, свързана с бизнеса, посредством обща нормативна уредба — Рамковия регламент за интегриране на бизнес статистиката.

Отношението между Европейската статистическа програма и други програми на Комисията, които включват изготвянето на статистика, е определено в Решението на Комисията относно Евростат²⁵, в което се прави разлика между европейска статистика и друга статистика. В това решение се определят също така отговорностите на Евростат и правата му на достъп до административни данни.

7. ПРЕПОРЪКИ

Да се обърне специално внимание на онези цели, при които са установени проблеми

Въпреки че изпълнението на Европейската статистическа програма напредва добре, препоръчително е то да се съсредоточи в области, в които се откриват

²⁴ Решение № 1297/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно Програма за модернизиране на европейската статистика относно предприятията и търговията (MEETS) (ОВ L 340, 19.12.2008 г., стр. 76).

²⁵ Решение на Комисията от 17 септември 2012 г. относно Евростат (2012/504/ЕС) (ОВ L 251, 18.9.2012 г., стр. 49).

макар и ограничени по обхват проблеми, за да може постигането на всички цели да продължи по план. Резултатите от това съсредоточаване на усилията ще бъдат видими в рамките на годишния мониторинг на дейностите.

Да се осигурят достатъчно ресурси за поддържане на необходимото равнище на инвестициите за модернизиране на изготвянето на европейска статистика

За да се даде възможност за активно участие на националните статистически институти в проектите, предназначени за модернизиране на изготвянето на европейска статистика, и за внедряване на резултатите от тях в момент, когато ресурсите намаляват, като същевременно се гарантира редовното изготвяне на статистика, трябва да бъдат инвестирани повече ресурси в Европейската статистическа система. Процесът на модернизиране на изготвянето на статистика предлага начин за справяне с проблема, свързан с ограничените или намаляващите ресурси, но за самия него е необходима първоначална инвестиция, за да напредне с желаната скорост и да гарантира дългосрочна устойчивост на системата.

Да се определят и изпълнят проекти на равнището на ЕС, които могат да постигнат максимална добавена стойност на ЕС

Регистърът EuroGroups, проектът за статистика за единния пазар (SIMSTAT) и звеното за преброяването са само някои от примерите за проекти, които спечелиха от разширеното сътрудничество между Евростат и националните статистически институти, станало възможно посредством подходи на сътрудничество, като мрежите за сътрудничество на Европейската статистическа система и като част от проектите за изпълнение на визията за Европейската статистическа система. Работата, извършена при изпълнението на „Визия 2020 за Европейската статистическа система“, играе роля и за постигане на максимална добавена стойност на ЕС.